

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 409

van **SABINE VERMEULEN**

datum: 18 augustus 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Cultureel erfgoed onder water en op het strand - Vondsten

Sinds 1 juni 2014 is de nieuwe federale wet betreffende de bescherming van cultureel erfgoed onder water van kracht. Het koninklijk besluit van 25 april 2014 duidt de gouverneur van West-Vlaanderen aan als 'ontvanger' van het cultureel erfgoed. De gouverneur moet deze vondsten ook registreren, bekend maken en een advies bezorgen aan de minister van de Noordzee over het feit of de vondst al dan niet als cultureel erfgoed onder water kan worden beschouwd.

Volgens de protocolovereenkomst van 7 april 2014 tussen het Vlaamse Gewest en de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen kan de gouverneur hierbij een beroep doen op het deskundig advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed, in het bijzonder omtrent de registratie en bewaring van de vondsten en de eventuele erkenning als cultureel erfgoed.

1. Hoeveel meldingen van vondsten werden intussen gedaan? Graag een jaarlijks overzicht voor 2015 en 2016. Gaat het over vondsten onder water of op het strand?
2. Welk advies heeft het Agentschap Onroerend Erfgoed over elk van deze vondsten gegeven aan de gouverneur?
3. Hoeveel adviezen hebben uiteindelijk geleid tot een erkenning als cultureel erfgoed?
4. Hoeveel (en welke) van deze vondsten zijn intussen eigendom van de staat of ondergebracht in een museum? Hoeveel (en welke) vondsten werden teruggegeven aan de oorspronkelijke eigenaar?
5. Archeologische vondsten op het strand vallen niet onder dit toepassingsgebied maar moeten wel gemeld worden via de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed.
Hoeveel archeologische vondsten op het strand werden reeds gemeld bij het agentschap?
6. Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) is ondertussen gestart met een 'strandobservatienetwerk' waarin ook aandacht is voor archeologische vondsten.
Hoe evalueert de minister dit project?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 409 van 18 augustus 2017

van **SABINE VERMEULEN**

1. Sinds de nieuwe wetgeving (1 juni 2014) in werking trad, zijn er 33 vondsten gemeld aan de ontvanger van het cultureel erfgoed onder water (de gouverneur van West-Vlaanderen). Dat zijn overwegend onderwater vondsten maar er zit ook een melding bij van een vondst op het strand en sommige gemelde vondsten zijn afkomstig van buiten het Belgische deel van de Noordzee. Aantal meldingen per jaar: 2014: 15; 2015: 4; 2016: 3 en 2017 tot eind augustus: 11.
2. Het agentschap Onroerend Erfgoed geeft zoals afgesproken in een protocolovereenkomst advies op elke vraag van de ontvanger van het cultureel erfgoed. Tot en met eind 2016 werd dit advies verschaft binnen de context van een onderzoeksproject voor archeologisch erfgoed in de Noordzee. Dat advies gaat van een uitgebreide motivatie om een vondst als cultureel erfgoed onder water te beschouwen tot een eenvoudige melding via mail dat de vondst geen erfgoedwaarde heeft.
3. Drie van de gemelde vondsten van 2014 zijn erkend als cultureel erfgoed onder water.
4. Er zijn nog geen vondsten eigendom van de staat geworden noch ondergebracht in een museum noch teruggegeven aan de oorspronkelijke eigenaar of de melder. Dit heeft te maken met de complexiteit van de materie om in eerste instantie de identiteit van de vondst te achterhalen en met het feit dat de meeste vondsten eigenlijk van staatsschepen afkomstig zijn en dus per definitie eigendom blijven van de staat van herkomst. Momenteel lopen gesprekken met verschillende betrokken staten (Verenigde Staten van Amerika, Duitsland, Verenigd Koninkrijk) met de bedoeling de gemelde vondsten een passende bestemming (ook museaal) te geven. De meeste vondsten dragen in elk geval bij aan onze kennis van het erfgoed aanwezig in de Noordzee: zo zijn al verschillende ongekende vliegtuigcrashsites uit WO II gedocumenteerd door het melden van deze vondsten. Sommige van deze meldingen maken het wellicht mogelijk om familieleden meer dan 70 jaar later toch nog informatie te bezorgen over een tijdens WO II vermist familielid.
5. De laatste drie jaar zijn 9 archeologische vondsten gemeld op de Vlaamse stranden: geen enkele in 2015, drie in 2016 en zes in 2017. Het groeiende bewustzijn vertaalt zich in een stijgende trend. Op die manier werd een houten scheepswraksite verder onderzocht en is een ongekende vliegtuigcrashsite gedocumenteerd.
6. Het 'strandobservatienetwerk' is een zeer valabel project van het Vlaams Instituut voor de Zee in samenwerking met vrijwilligers dat voor het beleid in Vlaanderen op termijn belangrijke informatie zal opleveren over de evolutie van de Noordzee en de aanpalende stranden. Het doet mij als minister bevoegd voor erfgoed plezier dat er bij dit project ook aandacht is voor archeologische vondsten. De strandzone ontsnapte vroeger ten onrechte aan de aandacht van de archeologen. De evacuatie van Duinkerke in mei 1940 die ook ten dele langs het strand van De Panne verliep, is een treffend voorbeeld van een strand met archeologisch relevante informatie in de ondergrond.